

عقیده‌ی

شیخ محمد بن عبدالوهاب

آماده شده از طرف: بنده‌ی الله

ترجمه: رسانه اعلام توحید

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَ قُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْماً

عقیدەی

شیخ محمد بن عبدالوهاب.

پیشگفتار

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِيْنُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَسْتَهْدِيْهِ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُوْرِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللهُ فَلا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يُضْلِلْ فَلَا هَادِيَ لَهُ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّه وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُوْلُهُ اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنِ اهْتَدَى بِهُدَاهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.

همانا به راستی حمد برای الله است. او را حمد می‌گوییم. و از او یاری می‌جوییم. و از او طلب مغفرت می‌کنیم. از او هدایت می‌جوییم، و از بدهای خود و بدهای اعمال خود به الله پناه می‌بریم.

این جزوه در مورد عقیده‌ی شیخ الاسلام(محمد بن عبدالوهاب) و درباره‌ی علم توحید و شناخت اسلام با توجه به قرآن و سنت و علمای سلف صحبت می‌کند.

هر که را الله هدایت کند گمراه کننده‌ای نیست. و هر که را گمراه کند، او را راهنمایی نیست. گواهی می‌دهم که هیچ معبود بر حقی جز الله نیست و گواهی می‌دهم که محمد(صلی الله علیه و سلم) بنده و فرستاده‌ی اوست.

و بر محمد صلی الله علیه و سلم و اهل بیت او و اصحاب و هدایت شوندگان او تا روز قیامت درود فرست.

اسلام به چه معناست؟

شیخ الاسلام محمد بن عبدالوهاب رحمه الله می‌فرماید:

الإسلام هي الاستسلام لله بالتوحيد والانقياد له بالطاعة، والبراة من شرك واهله.

الاستسلام لله بالتوحيد: یعنی خود را از هر شریک و همراهی برای الله جل جلاله، و هر چیزی که باعث نقض اسلام(انجام یکی از نواقض) می‌شود، دور کنیم.

الانقیاد له بالطاعة: یعنی مطیع الله و فرمانبردار اوامر او باشیم، و تنها با ایمان آوردن و توحید کافی نمی‌باشد، بلکه با عمل کردن به آن میسر می‌شود، و کسی که به آن عمل نکند، مسلمان نیست.

والبراة من الشرك و اهله: یعنی با آنها دشمنی و خود را از آنها و اهل آن فس سبیل الله دوری کنیم.

اگر برائت نداشته باشد، حتی اگر تهجد و نماز بخواند و در سجده بمیرد، مسلمان نیست.

به این منظور: که اگر توحید و اطاعت داشته باشی اما برائت نه، اگر اهل نماز تهجد هم باشی مشرک هستی و با شرک می‌میری. و چیزی از(اعمال) او قبول نمی‌شود. و هیچ یک از اینها بدون یکدیگر پذیرفته نمی‌شود(قول و عمل باهم).

محمد بن عبدالوهاب رحمه الله می‌فرماید:

معنای اسلام به چهار(۴) اصل اساسی و مهم تقسیم می‌شود.

(علم، عمل، دعوت، صبر).

العلم(دانستن، یادگرفتن): اینکه باید درباره‌ی دینت اسلام شناخت داشته باشی و آن شامل شناخت الله تعالی، و پیامبرش صلی الله علیه و سلم و دین اسلام می‌باشد.

دلیل: ﴿فَٱعۡلَمۡ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ وَٱسۡتَغۡفِرۡ لِذَنۢبِكَ وَلِلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِۗ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ مُتَقَلَّبَكُمۡ وَمَثۡوَىٰكُمۡ﴾ محمد/۱۹

بدان که قطعاً هیچ معبودی بر حق جز الله وجود ندارد. برای گناهان خود و مردان و زنان مؤمن آمرزش بخواه. الله از حرکات و سکناتتان کاملاً آگاه است. محمد/۱۹

امام بخاری رحمه الله می‌فرماید: (باب العیلم قبل قول و عمل).

علم قبل از قول و عمل است.

در اینجا مشخص می‌شود که اللّه تعالی علم را قبل از قول و عمل با دلیل قرآنی بیان کرده است.

العمل(عمل کردن، انجام دادن): یعنی به این دین عمل شود.

عن ابی هریره رضی اللّه عنه:

قال رسول اللّه صلی اللّه علیه وآله وسلم (أشدُّ الناس عذابًا یومَ القیامة عالم لم یَنفَعُه عِلمه.)

از ابوهریره رضی اللّه عنه که پیامبر صلی اللّه علیه و سلم فرمودند: «اللّه سختترین مجازات را در روز قیامت برای عالمی که با توجه به علمش دین اللّه را نصرت نداده است در نظر گرفته است (علمش را در دین اللّه صرف نکرده است).

پیامبر صلی اللّه علیه و سلم می‌فرماید: «در روز قیامت سه گروه از کفار برایشان آتش جهنم مهیا می‌شود، یکی از آنها کسی است که: اهل علم است اما به علمش مگر به خاطر ریا استفاده نکرده است.»

شاعر می‌گوید: «من لا یعمل بعلمه معذبن قبل عبّاد الوثن»

عالمی که به علمش عمل نکند پیش از بنده‌ی وثن سزا(عذاب) داده می‌شود.

الوثن: بت پرست ها.

الدعوة(دعوت کردن در دین): بالاترین رکن علم دعوت کردن به توحید است. که پیامبر صلی اللّٰه علیه و سلم و صحابه‌ی کرام رضی اللّٰه عنهم برای دین اسلام انجام داده اند.

یعنی تو دارای علم هستی و به آن عمل می‌کنی، اما در امر دعوت آن را بکار نمی‌گیری، و این مثال درختی است که میوه دارد اما از میوه‌ی آن استفاده نمی‌کنی.

الصبر(صبر کردن): شکیبایی و ناراحتی در یادگیری دانش، اگر همه صبر نداشته باشند، از یادگیری سودی عائدشان نمی‌شود. بزرگترین ناراحتی نیز در شکایت کردن و نداشتن صبر است.

هیچ کدام از پیامبران علیهم السلام این دین را بدون نارحتی و رنج نرسانده اند. همه‌ی آنها نیز دچار نارحتی و رنج شده اند.

پیامبری را می‌شناسیم که در این راه تکه تکه شده است، و پیامبری که در آتش انداخته شد.

پس اگر آماده‌اید که برای نصرت این دین در امر دعوت شرکت کنید پس باید در مصائب آن نیز صبور باشید.

دلیل قرآنی در مورد این چهار اصل:

الله تعالی می‌فرماید:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَصْرِ (١) إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ (٢) إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ (٣)

«وَالْعَصْرِ» (١)

قسم به زمان.

الله تعالی در قرآن به زمان و چیزهایی(مخلوقات) قسم یاد کرده‌اند. برای فهم و تدبر بیشتر در آن. نه اینکه ما نیز می‌توانیم به چیزهایی که الله خود خالق آن است قسم یاد کنیم. و نمی‌توانیم هر کاری را که الله انجام داد ما نیز انجام دهیم.

چرا که قسم خوردن بغیر الله و اسماء و صفات او شرک است.

پیامبر صلی الله علیه و سلم می‌فرماید:

«مَن حَلِف بغیر الله فقد کَفَر»

هر کسی بغیر الله قسم یاد کند کفر ورزیده است.

تأمل: در بعضی از احادیث نه تنها به اسم کفر بلکه به اسم شرک نیز نام برده شده است.

«إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ» (۲)

به راستی که انسانها در ضرر و زیان هستند.

و منظور از آن نابودی جسم نیست. چون تمام پیامبران این دنیا را ترک کردند. بلکه اشاره به سپری کردن دنیا و رسیدن به قیامت و از دست دادن پاداش های قیامت می‌باشد.

و در احادیث در این مورد حرف زده شده است. به همین دلیل پیامبران از دنیا به خاطر قیامت دست کشیدند.

در حدیث صحیح روایت شده است که: «گاهی در قوم بنی اسرائیل ۳۰۰ پیامبر را در یک روز کشته اند.» پس در اینجا منظور، خسارتمندی در قیامت است.

«إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ»

مگر کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند. و در رضایتمندی الله تعالی ثابت قدم هستند.

ایمان کسی که فقط با دل و زبان بگوید و هیچ عملی نداشته باشد صحیح نیست و مؤمن نمی‌باشد.

برخلاف فرقه های ضال جهمیه و مرجئه که می‌گویند: فقط ایمان قلبی و گفتن کلمه‌ی شهادتین برای ایمان آوردن کافی است حتی اگر فرد نماز نخواند مؤمن است!!!!!

« وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ»

بر حق دعوت کنید.

برای خود و اطرافیانت، دعوت کردن در دین را عملی کن. چرا که اگر این دعوت و علم فقط برای خودت باشد، این دین در نقطه ی باقی می‌ماند و به کسی نمی‌رسد.

برخلاف فرقه های نجس که علمشان فقط به نفع خودشان است. و آن را به نزدیکان و اطرافیان و قوم و قبیله‌ی خود نمی رسانند.

الله تعالی می‌فرماید:

﴿وَأَنذِرۡ عَشِيرَتَكَ ٱلۡأَقۡرَبِينَ﴾

خویشاوندان نزدیک خود را (از شرک و مخالفت با فرمان الله) بترسان (و آنان را به سوی توحید فرا خوان). شعراء/۲۱۴

پیامبر صلی الله علیه و سلم نسبت به امام علی رضی الله عنه می‌فرماید: «اگر یک نفر توسط تو هدایت شود و ایمان بیاورد، از شترهای مو قرمز با ارزشتر است.»

شتر قرمز: در زمان آنها از ارزش خاصی برخوردار بود.

و در حدیثی صحیح اینگونه روایت شده است که: اگر انسانی مشرک توسط یک نفر مسلمان و موحد شود، او وارد بهشت می‌شود.

«وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ» (۳)

و بر صبر گرفتن دعوت بده.

و آن هم یعنی بر دعوت و ایمانی که در دل داری صبر پیشه کنی. بدون صبر گرفتن تمام ایمان شما از بین می‌رود و به سمت نابودی کشانده می‌شود.

اگر صبر نداشته باشیم، عذاب و شکنجه‌ای را که کافران بر اهل ایمان روا می‌دارند را نمی‌توانیم تحمل کنیم. اگر صبور باشی می‌توانی بزرگترین شکنجه‌ها را تحمل کنی. چرا که بذر صبر را در دلت کاشته‌ای.

اللّٰه عزوجل در قرآن کریم در مورد اصحاب الاخدود سخن می‌گوید.

که پادشاه ظالمشان، آنها را به خاطر توحیدی که داشتند سوزاند و آنها آتش را برگزیدند.

(آیات ۴ تا ۸ سوره ی بروج)

﴿قُتِلَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡأُخۡدُودِ﴾ نفرین بر صاحبان گودال (شکنجه) باد!.

﴿ٱلنَّارِ ذَاتِ ٱلۡوَقُودِ﴾ گودال پر از آتش و دارای هیمه و افروزینه فراوان.

﴿إِذۡ هُمۡ عَلَيۡهَا قُعُودٞ﴾ وقتی آنان بر کناره گودال آتش (به نظاره‌گری سوختن و جزغاله شدن مؤمنان) نشسته بودند.

﴿وَهُمۡ عَلَىٰ مَا يَفۡعَلُونَ بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ شُهُودٞ﴾ و ایشان چیزی را تماشا می‌کردند که بر سر مؤمنان می‌آوردند.

﴿وَمَا نَقَمُواْ مِنۡهُمۡ إِلَّآ أَن يُؤۡمِنُواْ بِٱللَّهِ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡحَمِيدِ﴾ شکنجه‌گران هیچ ایرادی و عیبی و جرمی بر مؤمنان نمی‌دیدند جز این که ایشان به اللّٰه قادر و چیره، و شایسته هرگونه حمدی، ایمان داشتند!!

تبیین: اصحاب اخدود آن یاران گرانقدری بودند که در قرآن کریم در مورد آن صحبت شده است. که بخاطر دینشان مقابل پادشاه ظالم خود ایستادند و دین اللّٰه و آتش و سوختن همراه توحید را بر علیه جهل و بی‌دینی و شرک انتخاب کردند.

به همین دلیل صبر داشتن در این دین، جهاد می‌خواهد.

ابن القیم رحمه الله می‌فرماید: «جهاد نفس چهار نوع است.

(جهاد نفس، جهاد شیطان، جهاد کافر، جهاد منافق).»

جهاد نفس: یعنی در همه‌ی حالات با نفس خود در جدل هستی برای یادگیری علم و توحید و ایمان.

ابن قیم رحمه الله در مورد جهاد نفس می‌فرماید:« دومین مورد در جهاد نفس، عمل کردن به آن است.»

با نفس خود جهاد کردن آن هم برای اجرا و عملی کردن امر دعوت. و اطرافیان و نزدیکان خود را آموزش و دعوت دهی.

همانطور که رسول الله صلی الله علیه و سلم تا واپسین روزهای حیاتش برای افراد نزدیک خود و عمویش در امر دعوت تلاش کرد.

الحمدلله رب العالمین

این کتاب شامل مطالبی مختصر از عقاید امام مجدد شیخ الاسلام محمد بن عبدالوهاب -رحمه الله تعالی- می باشد که در آن به علم توحید و شناخت اسلام بر اساس قرآن و سنت و علمای سلف اشاره شده است.

رسانه
اعلام
توحید

ترجمه: رسانه اعلام توحید